

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ НА РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Кравченко К.О., Таранушенко Є. В.

Науковий керівник – Власова О. Є., канд. екон. наук, доцент

Серед найбільш актуальних трендів розвитку світової економіки особливо виділяють перехід до цифрових технологій. Так, частка цифрової економіки в ВВП розвинених країн з 2010 року по 2016 рік зростає з 4,3% до 5,5%, а в ВВП країн, що розвиваються - з 3,6% до 4,9%. У країнах G20 цей показник зріс за п'ять років з 4,1% до 5,3%. За оцінками Всесвітнього економічного форуму цифровізація має величезний потенціал для бізнесу та суспільства й може принести для світової економіки до 2025 року додатково понад \$ 30 трлн доходів.

Цифровізація зачіпає всю систему інформаційного забезпечення соціально-економічних процесів. Значиму роль в цій системі грає бухгалтерський облік з його функціоналом збору, обробки та надання економічної інформації про діяльність господарюючих суб'єктів. Тому переосмислення ролі і місця бухгалтерського обліку і бухгалтерів в цифрову економіку набуває особливо важливу роль. Так, Кулик В.В. досліджує особливості професії бухгалтерів постіндустріальному суспільстві, а Карпенко О.В., Плікус І.Й., Головіна Д.В. визначають перелік компетенцій, якими повинні володіти обліковці відповідно до вимог цифрової економіки. Однак, на нашу думку, особливої уваги потребують дослідження щодо трансформації облікової методології задля їх відповідності умовам цифровізації.

Уже сьогодні такі технології як блокчейн, є передумовою трансформацій в методах реєстрації облікових даних. Наприклад, вже зараз в світі розглядається питання введення в практику бухгалтерського обліку системи «Потрійної бухгалтерії / потрійного запису» (triple-entry accountancy). Цей метод може бути використаний для підтвердження того, що зареєстрована транзакція, така як замовлення чи рахунок-фактура, є реальною транзакцією з надійним очікуванням платежу. Бухгалтерський облік з трьома записами використовує блокчейн для перевірки записів торгівлі всіма учасниками транзакції. Простіше кажучи, blockchain - це захист від несанкціонованого поширення цифрової книги. Блокчейн, що народився за рахунок зростання біткоїну, був базовою системою ведення журналів, яка дозволяла всім користувачам біткоїну записувати та відслідковувати свої транзакції. Однак стає все зрозумілішим, що блокчейн корисний набагато більше способів, ніж просто забезпечення чесності біткоїну. Таким чином, бухгалтерський облік із введенням даних через блокчейн забезпечує одну

спільну версію істини, підкріплену нетлінною технологією ведення книги, яку не можна підробити.

В умовах цифровізації, по нашому думку, важливим є збільшення кількості методів бухгалтерського обліку, але з урахуванням збереження методологічного ядра обліку. Це дозволить забезпечити гармонійність використовуваних методів по відношенню до завдань обліку, що змінюються під впливом прогресу технологій обробки даних. Серед експертів в області бухгалтерського обліку висловлюються пропозиції щодо включення в план рахунків рахунків перспективного обліку і рахунків для нефінансової інформації.

В умовах розвитку цифрової економіки піддаються значним змінам і об'єкти обліку. Поясненням цьому є зростаюча кількість показників, що характеризують, не тільки економічну сторону бізнесу, а й соціальну, екологічну відповідальність, системність і якість корпоративного управління, наявність нефінансових об'єктів, таких як: організаційний, людський, інноваційний, репутаційний капітали, які забезпечують базу для створення вартості. Цифровізація бізнесу визначає потреби розширення кола об'єктів обліку за рахунок появи нових гібридних і модифікованих форм активів, зобов'язань і капіталу: криптовалюта, розумні активи, розумні контракти, інструменти змішаного інвестування, нові форми фінансових операцій, електронні потоки коштів, віртуальні монетарні і немонетарні одиниці цінності, інтелектуальний людський капітал, клієнтська база, інноваційні продукти та ін. А їх відображення в обліку - формування нових принципів систематизації та таксономії об'єктивним для обліку, виділення критеріїв визнання, метрик і принципів відображення в економічній інформації.

Вимагає зміни і внутрішня структура бухгалтерського облік. Головними тенденціями є як зближення вже існуючих видів обліку, так і спроби виділити нові його види (стратегічний, адаптивний, багатocільовий, креативний, інтелектуальний і ін.). Зближення зовнішнього і внутрішнього обліку дозволяє включити в корпоративну звітність інформацію про стратегію розвитку і соціальної відповідальності, створення економічної доданої вартості в розрізі бізнес-сегментів і факторів її створення, ефективності системи управління. Окремого розгляду вимагають ідеї, пов'язані з відокремленням видів обліку з причини формування ними особливих інформаційних систем (стратегічний, соціальний, актуарний, бихевиористський і ін.). Питання доцільності їх виділення є дискусійними, але заслуговують розгляду в зв'язку з нагромадженнями змін. Розробляються нові інформаційні технології, такі як хмарні технології, відкриті технологічні платформи, електронні довід-

ково-інформаційні системи, створення єдиного міжнародного формату та змісту фінансової звітності в електронному вигляді XBRL.

XBRL (англ. EXtensible Business Reporting Language) є загально-визнаним стандартом для подання фінансової звітності по МСФО і GAAP США в електронному вигляді. XBRL широко використовується в багатьох країнах регуляторами ринків цінних паперів, банківськими регуляторами, податковими органами, а також національними статистичними агентствами. Таким чином інформаційні технології викликають суттєві модифікації як в методології, так і в прикладному напрямку науки про бухгалтерський облік. У зв'язку з цим трансформація бухгалтерського обліку відповідно до нових потреб є необхідним етапом в його розвитку. Зміни і поліпшення цього методу обліку допоможуть не втратити його актуальність в епоху загальної цифровізації.

БЕЗПЕКА ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ В БАНКУ

Штанько А.О., Шпарага Н.І.

Науковий керівник – Чех Н.О., канд. екон. наук, старший викладач

Значна конкуренція, постійні інновації в сфері інформаційних технологій, концентрація та централізація банківського капіталу, фінансова глобалізація та активний процес євроінтеграції, динамізм зовнішнього середовища, політична та геополітична нестабільність є одними з багатьох факторів, що ускладнюють ведення банківської діяльності в Україні. Відповідно виникає необхідність застосування нових підходів до управління банком, які б забезпечили стабільність діяльності та ефективність виконання банками функцій фінансових посередників. Одне з провідних місць серед сучасних практик управління в банках належить фінансовому плануванню їх діяльності. Ефективне фінансове планування в банках передбачає використання таких інструментів, методик та заходів планування, які б допомогли керівництву банків вчасно внести зміни у стратегію діяльності, зменшити можливі витрати та мінімізувати потенційні ризики бізнесу, сформувати максимально раціональну структуру капіталу, кредитного та депозитного портфеля, з нових позицій усвідомити процеси, що відбуваються у банку. Враховуючи це, доцільно вважати, що розвиток процесів фінансового планування діяльності банку є особливо важливим напрямком досліджень для сучасної української банківської науки та практики.

Фінансове планування в банку – це сфера управлінської діяльності вищого керівництва банку щодо розробки системи фінансових планів з метою перетворення цілей, завдань, заходів банку в конкретну